

YEREL İZLEME ARAŞTIRMA VE
UYGULAMALAR DERNEĞİ

KAPSAYICI KENTLER İÇİN YEREL SAVUNUCULUK SETİ

HAYVAN HAKLARI ALANINDA ÇALIŞAN SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ İÇİN YEREL SAVUNUCULUK REHBERİ

Hazırlayanlar:

Fatma Biltekin
Hayvan Hakları İzleme Komitesi

Yayın Tarihi: Aralık 2020**Tasarım:** Hilal Esmer**İllüstrasyonlar:** Aslı Alpar**Editör:** Suat Hayri Küçük**Dayanıklı ve Kapsayıcı
Kentler için Kaynak Üretimi
Proje Ekibi (Alfabetik Sırayla)**

Anıl Kocaoğulları
Ceren Suntekin
Elif Avcı
Günce Beyazer
Halim Kır
Simten Birsöz
Zelal Yalçın

www.yereliz.org

@ info@yereliz.org

f yereliz.biz

YERELİZdernegi

**HEINRICH BÖLL STIFTUNG
DERNEĞİ TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ**

"Dayanıklı ve Kapsayıcı Kentler için Kaynak Üretimi Projesi,
Heinrich Böll Stiftung Türkiye Temsilciliği tarafından desteklenmektedir."

Fatma Biltekin

11 sene önce trclğn bir ayrımcılık biçimi olduğunu fark ettikten sonra alışkanlıklarını değiştirerek hayvan hakları alanında çalışmaya başladı. 2011 yılında Türkiye’de bir ilk olarak bütün ayrımcılık biçimleri ile mücadele etmek için kurulan Yeryüzüne zgrlk Derneği ile çalışmaya başladı. 2014 yılından beri kurucularından olduğu Hayvan Hakları İzleme Komitesi (HAKİM) adına çalışmalar yürütüyor. HAKİM’in hayvan hakkı ihlallerini tür ayırt etmeksizin raporlama çalışmasında koordinatör; HAKİM’in geliştirdiği çocuklara ve yetişkinlere yönelik tclk atölyelerinde ve HAKİM’in Cinsel şiddetle Mücadele Derneği ile birlikte yrttğu Hayvana Yönelik Cinsel şiddetle Mücadele eğitimlerinde kolaylaştırıcı olarak alışıyor. HAKİM’in Hayvanları Koruma Kanunu’nun hayvanlar lehine değişmesi için yrttğu lobicilik faaliyetlerinde de görev alıyor Ayrıca 2012 yılından beri yesi olduğum Hayvan Hakları ve Etiği Derneği’nin yönetim kurulu başkanlığını yapıyor.

İÇİNDEKİLER

Savunuculuk için Girizgâh

Giriş

1- Hayvan Hakları Hareketi İçinde Bazı Yaklaşımlar

- Hayvan Özgürlüğü
- Hayvan Refahı
- Hayvan Korumacılığı

2- Hayvanların Kent Hakkını Talep Ederken Dayanak Olabilecek Metinler

- Uluslararası Sözleşmeler
 - UNESCO Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi
 - Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi
- Türkiye'de İlgili Kanun ve Mevzuatlar
 - 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu
 - Hayvanlar İlgilendiren Diğer Mevzuat Hükümleri
 - Yerel Yönetimlerin Sokakta Yaşayan Hayvanlar ile İlgili 5199 Sayılı Yasadan Doğan Görev ve Sorumlulukları
 - Hayvanat Bahçeleri ve Yunus Parkları (Su Sirkleri)

3- Hayvan Hakları Savunucularının Yaşadığı Sorunlar

- Hayvana Hakkı İhlallerinde Cezasızlık
- Bilgiye Ulaşamama
- Belediyelerin Sorumluluklarını Yerine Getirmemesi
- İnsanların Sokakta Hayvan İstememesi

4- Hayvan Dostu Bir Belediye Neler Yapar?

5- Belediyelerle İşbirliği

- Kent Konseyleri Hayvan Hakları Çalışma Grupları
- Yerel Hayvan Koruma Görevlileri
- İl Hayvan Koruma Kurulları
- Siyasi Partilerin Yerel Yönetim Başkanlıkları
- Seçim Kampanyaları

6- Yerel Savunuculuk Örnekleri

- Atlı Fayton Karşıtı Mücadele ve Yaşam Nöbeti
- Kısırkaya Toplama Kampına Karşı Kampanya
- Denesiz Belediye Kampanyası

SAVUNUCULUK İÇİN GİRİZGÂH

Dünya nüfusunun yarısından fazlası şehirlerde yaşıyor ve şehirlere olan bu göç eğiliminin devam etmesi bekleniyor. Örneğin, yalnızca Hindistan'ın önümüzdeki 35 yıl içinde şehirlere 404 milyon yeni insan ekleyerek şehir sakinlerinin sayısını ikiye katlaması bekleniyor. 2050'ye gelindiğinde ise dünya nüfusunun üçte ikisinden fazlası kentlilerden oluşacak. İnsanlar her geçen gün istihdam, sağlık, kültür ve eğitim gibi hizmetlere erişimde yetersizlik, güvenlik gibi sebeplerle kentlere göç ediyor. Bu gerçekliğe dayanarak geliştirilecek politikalar, kapsayıcı kentsel gelişime mi yoksa giderek artan eşitsizliklere mi sebep olacak? Bunu kentler belirleyecek. Başka bir deyişle, kentleri yönetim biçimimiz, dünyayı yönetim biçimimizle gittikçe daha fazla örtüşür hale getirmekte.

Bu rehber ve **Kapsayıcı Kentler için Yerel Savunuculuk Rehberleri**'nde yer alan diğer tüm rehberler temelde aynı şeyi hedeflemekte: Türkiye'de kent hakkı tartışmalarını yeniden canlandırmak ve dezavantajlı grupların kent haklarına erişimlerini güçlendirmek. Yüzyıllardır tartışılan ideal kent yaşamı, insan haklarının norm üstünlüğü kurduğu 20. yüzyıl ortalarından itibaren bir hak tartışmasına dönüşmüştür. Günümüzde, kent yönetiminde yenilikçi arayışlar ile uluslararası insan hakları gündemini yerelleştirme çabaları bir araya gelerek, **kapsayıcı kentler, insan hakları kentleri, sürdürülebilir kentler, kentsel gündem** ve diğer benzer kavramları doğurmuşlardır. Zaman içerisinde bu tartışmalar kent yaşamının bir parçası olan diğer canlıları da kapsayacak şekilde genişlemiştir. İnsanı merkeze koymadan kent ekosistemini bir bütün kabul ederek bu ekosistemin parçası olan tüm canlıların kent içerisinde birlikte yaşayabilme halini savunan, kentte yaşayan tüm canlıların esenliğini artırmayı hedefleyen **Kapsayıcı Kentler için Yerel Savunuculuk Rehberleri**, tüm bu kavramları sahiplenmekle beraber kent paydaşlarının çeşitliliğine vurgu yapmak için "kapsayıcı kentler" anlayışını öne çıkarmaktadır.

Tüm haklar tarihinin bizlere öğrettiği üzere, kapsayıcı bir kenti yaratmak ancak faydalanıcı öznelere haklara erişimde talepkâr ve taleplerinde takipçi olmasıyla mümkündür. Ancak kent yaşamının bir parçası olan hayvanlar kendi haklarını savunmadığı için onların hakkını savunma sorumluluğu insanlara düşmektedir. Elinizdeki rehber, kısaca *savunuculuk* olarak özetlenebilecek bu sivil toplum yaklaşımını güçlendirmek için üretilmiştir. Yerel yönetimlerin politika ve uygulamalarını şekillendirmek amacıyla dezavantajlı gruplar ve sivil toplum örgütleri tarafından yürütülen savunuculuk faaliyetleri için kullanılacak mekanizmaları, kaynak belgeleri ve dayanak teşkil edebilecek iyi uygulamaları göstermek, umuyoruz ki hak temelli savunuculuk faaliyetleri için gerekli araçları temin edecektir.

GİRİŞ

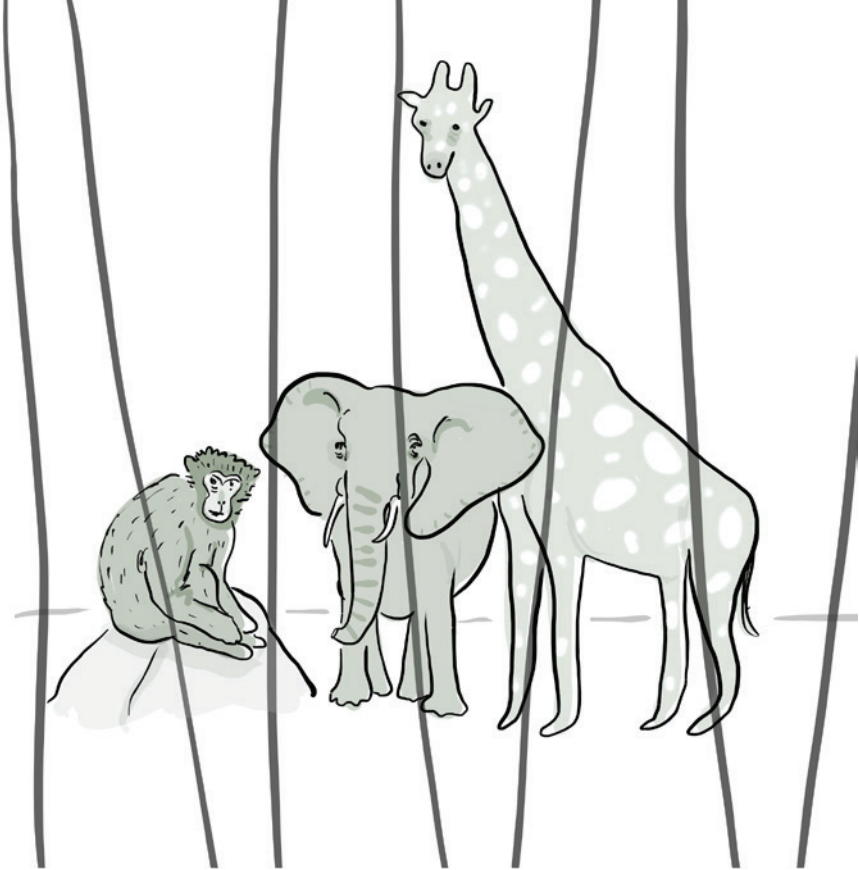
Hayvan hakları savunucuları hayvanların yaşama, işkenceden uzak yaşama, beden dokunulmazlığı ve özgür olma hakkı gibi en temel haklarının korunması için mücadele eder. Hayvan hakları denildiğinde akla ilk olarak kedi köpek gelse de hayvanların hakları her gün mezbahalarda, süt yumurta çiftliklerinde, avcılıkta, balıkçılıkta, ipek böcekçiliğinde, deney merkezlerinde, arıcılıkta, faytonlarda, at arabalarında, hayvanat bahçelerinde, sirklerde, sokaklarda, barınaklarda, yunus parklarında, hayvan taşımacılığında, yün-tiftik üretiminde, kürk çiftliklerinde, akvaryumlarda gasp ediliyor. Sokakları bizlerle paylaşan hayvanların yaşadıkları şiddet genellikle gözümüzün önünde gerçekleştiği için bu şiddetin bir parçası olmak istemiyoruz, sokakta yaşayan hayvanların maruz bırakıldıkları şiddete isyan ediyoruz. Ancak kapılı kapılar ardında yaşanan ihlalleri tamamen görünmez kılıyoruz ve bu şiddete hayvan sömürüsü ile elde edilen “ürünleri” satın alarak destek veriyoruz. Bizler biliyoruz ki bir inekle kedi, tavukla köpek, kuşla balık arasında hissedilebilirlik anlamında bir fark yok. Yaklaşan ölüm ve şiddet karşısında tüm hayvanların yaşadıkları dehşet aynı. Bu yüzden hayvanların haklarını savunurken hayvanlar arasında bir ayırım yapmamak hayvan haklarının birinci koşulu olmalıdır.

Bu kitapçıkta şehri bizlerle paylaşan ve şehir sakini olan hayvanların haklarını ve bu hakları nasıl koruyabileceğimiz üzerinde duracağız. Ama öncesinde yerel yönetimlerin sokakta yaşayan hayvanlara bakışından biraz bahsetmenin gerekli olduğunu düşünüyorum. Türkiye’de hayvanlarla ilgili ilk yasa, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, 2004 yılında çıktı. 2004 yılından önce “itlaf ekipleri” bulunan ve sokak ortasında hayvanları zehirleyen, yıllık bütçelerinde zehir kalemi olan belediyelerin kanun çıktığında hayvanları öldürmesi yasaklandı. Bir gün önce hayvanları toplayıp öldüren ekiplere bir gün sonra hayvanları yasaya uygun biçimde toplamaları, tedavi etmeleri, kısırlaştırmaları ve sonra aldıkları yere geri bırakmaları sorumluluğu getirildi. Ancak ölümler durmadı, belediyeler artık hayvanları sokak ortasında öldürmüyor; ya kendi bakımevlerinde hayvanları yok ediyor ya da hayvanları dağ başlarına atıyorlardı. Maalesef günümüzde de durum aynı. Üstelik kanuna göre sokakta yaşayan hayvanların bakımından sorumlu olan en önemli kurum il ve ilçe belediyeleri. Kanun 16 yıldır yürürlükte, pek çok maddesi hayvanların lehine olmayan bu kanun bile 16 yıldır uygulanamıyor. Bu yüzden bizlere bolca görev düşüyor. Yerel yönetimlere sorumluluklarını bıkmadan hatırlatmalı ve onlardan hizmet talep etmekten vaz geçmemeliyiz.

1 Hayvan Hakları Hareketi İçinde Bazı Yaklaşımlar

⇒ Hayvan Özgürlüğü

Hayvanların haklarını hiçbir şekilde esnetmeden, atılacak her adımda hayvanlar tarafından bakarak hareket etmektir. Örneğin; Sokakta yaşayan hayvanların sokakta güvende olmadıkları düşünüldüğü için barınaklarda yaşamalarının savunulması hayvan özgürlüğü bakış açısı ile kabul edilebilir değildir. Çünkü yüzyıllardır sokaklarda bizimle yaşayan hayvanların yaşam alanları artık sokaklardır ve bu hayvanlar bizim gibi sokak sakinleridir bu yüzden öncelikle sokaktaki yaşamlarını garanti altına almak için neler yapılabileceği düşünülmeli ve buna uygun çalışmalar yapılmalıdır.

⇒ Hayvan Refahı

Hayvan refahı hayvanların daha geniş kafeslerde yaşamaları, “acısız” öldürme şekilleri ile öldürülmeleri gibi yöntemleri savunan bir yaklaşımdır. Hayvan refahının hayvanlar için değil insanların kendilerini daha rahat hissetmeleri için var olduğunu söyleyebiliriz. Örneğin, hayvanat bahçelerindeki kafeslerin büyük olması, hayvanların iyi bakılması gibi şartlarla hayvanat bahçelerinin savunulması hayvan refahı bakış açısını yansıtır. Hak temelli bir yaklaşımla baktığımızda hayvanların geniş kafeslere değil özgür olmaya ihtiyaç duyduklarını görebiliriz.

⇒ Hayvan Korumacılığı

Türkiye’de hayvanseverler yıllardır büyük bir özveri ile sokakta, ormanlarda, şehrin ücra köşelerinde yaşayan hayvanları besliyor, tedavi ettiriyor. Kazandığı gelirin çok büyük bir kısmını hayvanların beslenmesi ya da tedavisi için harcayan, veteriner kliniklerine binlerce lira borcu olan hayvansever sayısı çok fazla. Hayvan korumacılığı tek başına hayvanların hakları ile ilgili sorunları maalesef ki çözmiyor. İlgilediğiniz, iyileştirdiğiniz, sevginizi verdiğiniz bu hayvanların hayatlarında pek çok şeyi değiştiriyor ancak besleme yapılan yerlere “nasıl olsa burada hayvan besleniyor” diyerek hayvan terk eden insanlar ve hayvanlardan “kurtulmak” isteyen kurumlar olduğu sürece mesele de çözülmüyor.

2 Hayvanların Kent Hakkını Talep Ederken Dayanak Olabilecek Metinler

⇒ ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER

UNESCO Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi

Beyanname 1978 yılında Paris'teki Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Merkezi'nde törenle ilan edilmiştir. Hayvan hakları konusunda uluslararası düzeydeki en önemli anlaşmadır. Beynannemenin ilk maddesi bütün hayvanların yaşam önünde eşit doğduğunu ve aynı var olma hakkına sahip olduklarını söylemektedir. 14 maddelik beyanname, hayvanların saygı görme, sömürülmemeye, gözetilme, bakılma, korunma, kötü davranılmama gibi haklarının altını çizer.

Maalesef ki bu beyannamenin tamamen hayvan odaklı bir yaklaşım sergilediğini söyleyemiyoruz. Beyanname metninde, “beslenmek için yetiştirilen hayvan”, “çalışan hayvan” gibi tanımlar kullanılması hayvanları kendi aralarında “sömürülebilir-sömürülemez” olarak ayırdığının da göstergesi. Hiçbir hayvan bizlerin besini, eğlencesi, bineği, kıyafeti, deney malzemesi değil. Hayvanların hakları öncelikle hayvanların kendi hayatlarının öznesi olduğunu kabul ederek ve buna göre davranarak korunabilir.

Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi

Türkiye, sokakta ve evde yaşayan hayvanların korunması hakkında düzenlemeler içeren ve 1987 yılında imzaya açılan Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi'ni 1999 yılında imzalamış ve 2003 yılında onaylamıştır. Sözleşmenin temel hedefleri “evcil” hayvanlara yönelik yapılacak çalışmalar için ortak bir standart oluşturmak ve sorumluluk geliştirmektir. Bu sözleşmenin de hayvan odaklı değil insan odaklı olduğunu söyleyebiliriz. Bazı maddeler hayvanların üretilmesi, reklam, eğlence, yarışma ve benzeri faaliyetler için kullanılması gibi hayvanı bir mal statüsüne indirgeyen eylemlerle ilgili düzenlemeler içermektedir.

Anlaşmanın 1. maddesinde, sokakta yaşayan hayvanlar, “evi olmayan ya da sahibinin/bakıcısının hanesi dışında ve herhangi bir bakıcının/sahibin denetimi ve kontrolü dışında bulunan evcil hayvan” olarak tanımlanmıştır. Anlaşmanın 3. bölümünde, sokakta yaşayan hayvanlara ilişkin olarak bazı tedbirler sıralanmıştır.

- Hayvanın yakalanmasını gerektiren durumlarda bu işlem, hayvanda ortaya çıkabilecek fiziksel ve ruhsal acının mümkün olan en düşük düzeyde olacak şekilde gerçekleştirilmelidir.

- Tarafların, hayvanlarda ortaya çıkabilecek acı eziyet veya sıkıntının en az olacağı bir yöntemle onları tanımlamaları (kimliklendirmeleri) gerekmektedir.
- Taraflar, plansız bir şekilde üremelerini kontrol altına almak amacıyla kedi ve köpekleri kısırlaştırılmasını teşvik etmelidir.
- Taraflar, sokak köpekleri ya da kedilerinin bulunmaları durumunda bulan kişi tarafından yetkili makama bildirilmesini teşvik etmelidir.

⇒ TÜRKİYE'DE İLGİLİ KANUN VE MEVZUATLAR

5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu

Kanunun "Yasaklar" bölümünde bulunan ve ihlal edildiği takdirde yaptırım olarak sadece idari para cezası kesilen fiiller kanundaki şekli ile aşağıdadır. Yıllardır değişmesi için mücadele edilen hayvan hakları kanunun neden değişmesi gerektiğinin en iyi örneği, kanunun yasaklar bölümü ve bu bölümdeki fiillerin cezalarıdır. Hayvana tecavüze "cinsel ilişki" diyen bu kanunun tamamen değişmesi gerekmektedir.

Bu kanuna göre 2020 itibariyle sokakta yaşayan bir hayvanı cinsel şiddete ve işkenceye maruz bırakmanın cezası 947 lira, sokakta yaşayan hayvanı öldürmenin cezası 1.902 lira, sorumluluğundaki hayvanların bakımını üstlenmemenin cezası 181 lira, pitbull yuvalandırmanın cezası 9.563 lira, hayvan dövüşürmenin cezası 4.776 liradır.

Yasaklar

- Hayvanlara kasıtlı olarak kötü davranmak, acımasız ve zalimce işlem yapmak, dövmek, aç ve susuz bırakmak, aşırı soğuğa ve sıcağa maruz bırakmak, bakımlarını ihmal etmek, fiziksel ve psikolojik acı çektirmek.
- Hayvanları, gücünü aştığı açıkça görülen fiillere zorlamak.
- Hayvan bakımı eğitimi almamış kişilerce ev ve süs hayvanı satmak.
- Ev ve süs hayvanlarını onaltı yaşından küçüklere satmak.
- Hayvanların kesin olarak öldüğü anlaşılmadan, vücutlarına müdahalelerde bulunmak.
- Kesim hayvanları ve 4915 sayılı kanun çerçevesinde avlanmasına ve özel üretim çiftliklerinde kesim hayvanı olarak üretimine izin verilen av hayvanları ile ticarete konu yabani hayvanlar dışındaki hayvanları, et ihtiyacı amacıyla kesip ya da öldürüp piyasaya sürmek.
- Kesim için yetiştirilmiş hayvanlar dışındaki hayvanları ödül, ikramiye ya da prim olarak dağıtmak.
- Tıbbi gerekçeler hariç hayvanlara ya da onların ana karnındaki yavrularına veya havyar üretimi hariç yumurtalarına zarar verebilecek sunî müdahaleler yapmak, yabancı maddeler vermek.
- Hayvanları hasta, gebelik süresinin 2/3'ünü tamamlamış gebe ve yeni ana iken çalıştırmak, uygun olmayan koşullarda barındırmak.

- Hayvanlarla cinsel ilişkide bulunmak, işkence yapmak.
- Sağlık nedenleri ile gerekli olmadıkça bir hayvana zor kullanarak yem yedirmek, acı, ıstırap ya da zarar veren yiyecekler ile alkollü içki, sigara, uyuşturucu ve bunun gibi bağımlılık yapan yiyecek veya içecekler vermek.
- Pitbull Terrier, Japanese Tosa gibi tehlike arz eden hayvanları üretmek; sahiplendirilmesini, ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak; takas etmek, sergilemek ve hediye etmek.

Hayvanlar İlgilendiren Diğer Mevzuat Hükümleri

Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) "Mala Zarar Verme" başlığında eğer hayvanın sorumluluğunu alan biri varsa, hayvana yönelik bir saldırı olması durumunda bu kişi, faile mala zarar verme suçundan dava açabilir.

Kanun maddesi şu şekilde:

Madde 151: (1) Başkasının taşınır veya taşınmaz malını kısmen veya tamamen yıkan, tahrip eden, yok eden, bozan, kullanılamaz hale getiren veya kirleten kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, dört aydan üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. (2) Haklı bir neden olmaksızın, sahipli hayvanı öldüren, işe yaramayacak hale getiren veya değerinin azalmasına neden olan kişi hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Zehirlenme vakalarında TCK'nın "Çevreyi Kasten Kirletme" ve "Çevreyi Taksirle Kirletme" maddelerine göre işlem yapılabilir. Bu maddelere göre, toprağa, suya, havaya, çevreye verilen zararlı atık veya artıkların hayvanların sağlığına zarar vermesi halinde, eğer fail suçu kasten işliyorsa beş yıldan az olmamak üzere hapis cezası ve bin güne kadar adli para cezası, eğer taksirle işlemişse bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması öngörülmektedir.

TCK'nın "Müstehcenlik" başlığında "şiddet kullanılarak, hayvanlarla, ölmüş insan bedeni üzerinde veya doğal olmayan yoldan yapılan cinsel davranışlara ilişkin yazı, ses veya görüntüleri içeren ürünleri üreten, ülkeye sokan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, başkalarının kullanımına sunan veya bulandıran kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır" denmektedir.

Yerel Yönetimlerin Sokakta Yaşayan Hayvanlar ile İlgili 5199 Sayılı Yasadan Doğan Görev ve Sorumlulukları

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nda yerel yönetimlerin (belediye, il özel idaresi, köy) görevlerine ilişkin;

4. maddede “Yerel yönetimlerin, gönüllü kuruluşlarla işbirliği içerisinde, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması için hayvan bakımevleri ve hastaneler kurarak onların bakımlarını ve tedavilerini sağlamaları ve eğitim çalışmaları yapmaları esastır”, 6. madde de “Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır. Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılanan ve rehabilite edilen hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır”, 17. madde de “Yerel yönetimler, ev ve süs hayvanları ile sahipsiz hayvanların kayıt altına alınması ile ilgili işlemleri yapmakla yükümlüdürler” hükümlerine yer verilmiştir.

Kanunun uygulama yönetmeliğinde de belediyelerin sokakta yaşayan hayvanların toplanması, bakımevine gelenlerin kayıt altına alınması, kısırlaştırılması, aşılanması, gerekli tıbbî bakımlarının yapılması ve sonrasında alındığı ortama geri bırakılması; geçici bakımevlerinde alındığı ortama bırakılmayan hayvanlar için yuvalandırma çalışmaları yapılması, yuvalandırma için yerel hayvan koruma görevlileri ve gönüllü kuruluşlar ile işbirliği yapılması, yuvalandırılan hayvanların kayıt altına alınması gibi eğer düzgün bir şekilde uygulanırsa sokakta yaşayan hayvanların korunmasını ve hayat kalitelerinin artmasını sağlayacak görevleri açıkça belirtilmiştir.

Hayvanat Bahçeleri ve Yunus Parkları (Su Sirkleri)

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun, “Büyükşehir Belediyesi'nin Görev, Yetki ve Sorumlulukları” başlıklı bölümünde, 7. maddesinde büyükşehir belediyelerine hayvanat bahçesi açma yetkisi verilmiştir.

Yunus parklarının kuruluşuna ilişkin ulusal mevzuatta hiçbir hüküm bulunmamaktadır, bu tesisler belediyelerin yetkisiz olmasına rağmen, belediyelerden aldıkları ruhsatla çalışmaktadır. Türkiye'de içki ruhsatı olarak yunus parkı açan işletmeler bile olmuştur. Bu işkencehanelerde tutsak edilen hayvanların Türkiye sularından yakalanması yasaktır ancak kaçak bir şekilde bu avcılığın devam ettiği bilinmekle birlikte kanıtlanamamaktadır ayrıca bu tesisler için hayvan da ithal edilmektedir.

3 Hayvan Hakları Savunucularının Yaşadığı Sorunlar

Hayvana Hakkı İhlallerinde Cezasızlık

Türkiye’de hayvan hakları ile ilgili en önemli sorunlardan biri olan hayvana şiddetin kabahat sayılması sadece yasa değişikliği ile çözülebilecek bir problem değildir. Bu yüzden yasanın hayvanlar lehine değişmesi için yasa koyuculara baskı yapmak bir mecburiyet haline gelmiştir. Hayvan hakları aktivistlerinin mecliste olması gerekiyor ancak yasa koyuculara ulaşmak için illa meclise gitmeniz gerek yok. Faaliyetlerinizi yürüttüğünüz şehirdeki, parti fark etmeksizin, tüm milletvekillerinden randevu talep edebilirsiniz; hayvan hakları ile ilgili ortak taleplerinizi, yaşadığınız problemleri milletvekillerine aktarabilirsiniz; sosyal medyada gördüğünüz her ihlali paylaşırken başta Tarım ve Çevre Komisyonu üyesi milletvekilleri olmak üzere tüm vekilleri etikleyebilirsiniz.

Bilgiye Ulaşamama

Hayvan haklarını diğer hak temelli mücadelelerden ayıran en önemli özelliklerden biri haklarını savunduğumuz öznelerin yani hayvanların bizim gibi kendilerini ifade etmek için kelimeler kullanamamasıdır. Elbette şiddete maruz bırakılmış bir hayvanın verdiği tepkiler çok belirgindir ayrıca veteriner muayenesi ile de hayvanın yaşadıklarına dair bazı bilgilere ulaşmak mümkündür, ancak hayvanlar bize failin kim olduğunu, yaşadıkları hak ihlallerinin detaylarını anlatamazlar. Bu yüzden ulaşabildiğimiz her bilgiye ulaşmak mücadele için büyük önem taşır. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan bilgi edinme başvurularına cevap verilmesi ya da verilen cevapların tatmin edici olmaması yaşanan en büyük problemlerden biridir. Gelen cevapların gerçekliği konusunda da çoğu zaman güven problemi de yaşanır. Bu yüzden bilgi edinme başvuruları dışında, yaşadığınız bölgedeki hayvan hakları için çalışan oluşumlara ve gönüllere ulaşarak bu kişilerin sahadaki bilgilerinden faydalanabilir, kendi saha bilgilerimizi bu oluşumlarla paylaşabilirsiniz.

Belediyelerin Sorumluluklarını Yerine Getirmemesi

Yaşanılan en büyük problemlerden biri belediyelerin görevlerinden kaçması ve sistematik olarak hayvan öldürmeye devam etmesidir. Yasaya göre sokakta yaşayan hayvanlar için kısırlaştırma zorunluluğu olmasına rağmen Türkiye'deki 1389 belediyeden sadece 234'ünde bakimevi kurulmuştur ki bunların çoğu hayvanların kötü koşullarda tutulup öldürüldüğü, veteriner hekimi olmayan yerlerdir.

Mevcut uygulamadaki en büyük problemlerden biri Hayvanları Koruma Kanunu'nun ana uygulayıcısı olan Tarım ve Orman Bakanlığının belediyelerin kanundan doğan görevlerine uygun davranıp davranmadığını denetleyecek düzgün bir mekanizma kuramamış olmasıdır. Bu denetim mekanizmasının sonuç vermesinin en önemli koşullarından biri de belediye tüzel kişiliğine uygulanan idari yaptırımın, söz konusu yaptırım idari para cezası vb. şekilde rücu edilebilir nitelikte ise, ihlali yapan belediye görevlisine rücu edilmesidir. Mevcut durumda ihlaller karşısında uygulanan cezalar belediyenin kasasından yani bizlerin cebinden çıkmaktadır. Hayvan hakları aktivistlerinin yasa için taleplerinden biri de belediyelere yaptırım getirilmesi ve denetim mekanizması kurulmasıdır.

İnsanların Sokakta Hayvan İstememesi

Türkiye'de sokakta yaşayan hayvanlarla yüzyıllardır süren ortak bir yaşam kültürü var. Osmanlı döneminde başlayan modernleşme hareketi ile birlikte so-

kakta yaşayan hayvanlara karşı, günümüzde de devam eden bir savaş başlatılmıştır. Bu savaş ile insanların sokakta yaşayan hayvana karşı da bakışı değişmiştir. Meclis Hayvan Hakları Araştırma Komisyonu Raporu'na göre Türkiye'de sokakta yaşayan rehabilite edilmemiş hayvan sayısının bir milyon olduğu tahmin edilmektedir. Yine rapora göre yerel yönetimler tarafından kurulan 254 hayvan bakimevinin toplam kapasitesi 91 bin 955'tir. Sokaklarda yaşam mücadelesi veren ve sadece bir avuç insanın beslediği bu hayvanların aç kaldıklarında saldırgan olması ve bunun sonucunda hayvan insan çatışması yaşanması da bazen yaşanan sorunlardan biridir. Basının "Sokak Hayvanı Dehşeti" gibi başlıklarla, hayvan düşmanı bir dille verdiği bu haberlerde çatışmayı derinleştirmektedir. Bu çatışmanın önlenmesi için öncelikle belediyelerin sorumluluklarını yerine getirerek sokakta yaşayan hayvanların problemlerini azaltması gerekmektedir. Yerelde halkı bilgilendirmek de yine yerel yönetimlerin görevidir, yasaya göre yerel hayvan koruma görevlilerinin sorumluluklarından biri hayvanların korunması ile ilgili konularda halkı aydınlatmak amacıyla dergi, broşür ve benzeri yayınların çıkarılmasında yerel yönetimlere yardımcı olmaktır. Yerel yönetimlerden hayvan hakları ile ilgili bilgilendirici eğitimler yapmalarını, sokağınza sokakta yaşayan hayvanların yaşam haklarının 5199 sayılı kanun ile korunduğunu anlatan pankartlar asmalarını, mahallenin bazı yerlerine sokakta yaşayan hayvanlar için mama ve kulübe yerleştirmelerini talep edebilirsiniz.

4 Hayvan Dostu Bir Belediye Neler Yapar?

- Hayvanların bedenine de bireyliğine de haklarına da saygı gösterir.
- Hayvan hakları ihlallerinin takipçisi olur.
- Hayvan hakları ihlallerinin yaşanmaması için önleyici tedbirler alır.
- Hayvanlara yönelik şiddet vakaları karşısında hukuk mücadelesi başlatan gönüllü ve STK'ların yanında, davalarda taraf olarak yer alır.

- Belediye, hayvanlara yönelik belirleyeceği politika ve stratejileri, mutlaka sivil toplum kuruluşları ve hayvan koruma gönüllülerinin talepleri doğrultusunda, hayvanları mağdur etmeyecek, onların yaşam haklarını ve beden dokunulmazlığı haklarını ihlâl etmeyecek şekilde belirler.
- Belediyeler, mevzuatın hayvanlar lehine kendilerine yüklediği görev ve sorumlulukları yerine getirir.
- Kenti planlarken, tasarlarken hayvanların da toplumun bir parçası olduğu unutulmaz; insan-hayvan çatışması yaratacak tüm müdahalelerden kaçınılmalıdır.
- Sokak hayvanlarıyla ilgili tesislere gönüllü katılımı ve erişimini tam anlamıyla sağlar. Ulaşım problemi olan mevcut tesisler için ulaşım imkânları sağlar.
- Bakımevi ve polikliniklere sokak hayvanlarına kötü muameleyi önlemek için, 7/24 yayın yapan kameralar yerleştirilerek kayıtları belediye web sitesinden naklen yayınlar.
- Sokak hayvanları için, yasaya göre zorunlu olan kısırlaştırma operasyonlarında sadece cerrahî deneyimi olan veteriner hekimler çalıştırılır ve cerrahî prosedürler tam anlamıyla yerine getirilir. Hayvan sağlığı açısından hayatî riskleri ortadan kaldırmak için pre-op (ameliyat öncesi) ve post-op (ameliyat sonrası) süreçleri gerektiği gibi yönetir.
- Hayvanların barındırıldığı tesislerde, hayvanlara sevgi ve saygı duyan insanlar istihdam eder.
- Mesai saatleri dışında, özellikle kazazede hayvanlara tıbbî müdahalede

bulunabilmek için, acil sağlık hizmeti verecek veteriner hekim ve yardımcı sağlık personeli istihdamı sağlar.

- El konulan agresif hayvanların psikolojik olarak rehabilitasyonunu sağlamak için uzman kadrolar istihdam eder ve rehabilitasyonu tamamlanan bu hayvanların yuvalandırılmasını sağlar.
- Tesislerindeki tüm hayvanlara, yuvalandırılmaları konusunda şans tanır, bu konuda mevzuatın da işaret ettiği gibi yuvalandırma programları düzenler; gönüllüler ile işbirliği yapar.
- Hayvan toplamada kullanılan araçların tamamını, her türlü iklim koşulunu bertaraf edecek ve hayvanların sağlığını, güvenliğini ön planda tutulacak şekilde dizayn eder. Bu araçların tamamında veteriner hekim bulundurur. Toplatılan hayvanları araç arkasında refakatçi personel olmadan kesinlikle taşıtmaz ve bulundurmaz.
- İl/ilçe büyüklüğü ve bölgedeki hayvan popülasyonuna yetecek sayıda tam teşekküllü hayvan ambulansı tahsis eder.
- Sokakta yaşayan hayvanlarının toplatılması için zorunlu hâllerde kullanılacak anestezi maddelerin, can kayıplarını önlemek için hayvan sağlığında en güvenli olan ilaçlardan seçilmesini sağlar.
- Sokakta yaşayan hayvanlar, toplatılırken ve alındıkları yere geri bırakılırken, mutlaka sokağın, mahallenin hayvan koruma gönüllülerini haberdar eder.
- Belediyenin imkânları ile tedavi ve operasyonları karşılanamayacak olan sokakta yaşayan hayvanları, özel kliniklerde tedavi ettirmek üzere gönüllülere teslim eder. Bu hayvanların tedavileri konusunda, ilçedeki özel klinikler ile sözleşme imzalanarak hizmet alımı gerçekleştirir.
- Sokak hayvanlarıyla yüzyıllardır süren ortak yaşam kültürüne sahip çıkar, hayvanlarla nasıl ilişki ve iletişim kurulması gerektiğini okullarda çocuklara, mahalle bazında, sivil toplumla işbirliği hâlinde, topluma anlatır.
- Sokaklara hayvan hakları ve mevzuat hakkında halkı bilgilendirici pankartlar asar.
- Sokak hayvanları için belediye logolu yuvaların, kentin uygun yerlerine yerleştirilmesini sağlar; bu yuvaların dezenfeksiyonu için hayvan ve çevre sağlığına zararlı olmayan dezenfektanlar kullanır.
- Sokak hayvanlarına yönelik besleme faaliyetlerinin periyotlarını sıklaştırır.
- İlçe sınırlarına hayvan terk eden şahıslar tespit ederek haklarında yaptırım uygulanmasını sağlar.
- Eğer söz konusu ilçe, birçok türden yaban hayvanına ev sahipliği yapıyor ise yaralı ve hasta yaban hayvanlarının yetkili rehabilitasyon ve kurtarma merkezlerine teslim edilmesi için yeterli sayıda, özel araçlar temin eder.
- Eğer söz konusu ilçe, su kuşlarının uğrak yeri ve yaşam alanı ise kazazede kuşlar için korunaklı alanlar belirler, bu konudaki koordinasyonu Tarım ve Orman Bakanlığı ile sağlar ve kazazede bu kuşların buralarda yaşamsal ihtiyaçlarını karşılar.
- Topluma sosyal aktivite olarak, hayvanlı sirkleri Türkiye'ye getiren firmalar ile sözleşme imzalamaz; halk, hayvanat bahçesi, tematik akvaryum, Yunus Parkı gibi işletmelere götürülerek bu esaret ve işkence merkezlerini teşvik etmez.

- Herhangi bir hayvanın tutsak edildiği, hayvanat bahçesi, hobi bahçesi gibi hapishane projelerini stratejik planlarına dâhil etmez.
- Mevzuatı ihlâl eden kamu görevlilerinin soruşturulması izni verir. Mevzuata alenen muhalefet eden kamu görevlilerini korumaz. Bu faillere belediye içinde de disiplin yönünden soruşturma açar.
- Belediyeye yapılan bilgi edinme başvurularını geçiştirmez. Özellikle toplatılan ve teslim alınan sokak hayvanları ile ilgili bilgi edinme taleplerini tam ve eksiksiz olarak zamanında cevaplar.

5 Belediyelerle İşbirliği

Yerelde hayvan hakları ile ilgili sorumluluğu olan tek kurum belediyeler değildir bu yüzden yaşadığınız sorunun çözümlü için doğru muhatabın kim olduğunu belirleyin. İl ve ilçe belediyelerin web sitesine, stratejik planına, hayvan hakları ile ilgili bir birime sahip olup olmadığına bakabilirsiniz.

Kent Konseyleri Hayvan Hakları Çalışma Grupları

Kent konseyleri kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehirlik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetişim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır. Kent konseyleri dezavantajlı grupların karar alma mekanizmalarına katılmalarını kolaylaştıran ve yerel karar alıcılara yönelik işbirliği faaliyetleri yürüten bir yapıdır. Kent konseyleri bazı alanlarda çalışma ve meclis grupları kurulmasını sağlayabilir.

Kent konseylerine katılmak aynı zamanda yaşadığınız bölgedeki hayvan hakları alanında çalışan organizasyonlara ve gönüllülere de ulaşmanızı kolaylaştıracaktır.

⇒ Yerel Hayvan Koruma Görevlileri

Yerel hayvan koruma görevlisi olmak için başvuru yapabilirsiniz. Yerel hayvan koruma görevlileri, sokakta yaşayan hayvanların kendi buldukları bölge ve mahallerde yaşamları ile ilgili sorumluluk üstlenen kişilerdir. Bu kişiler yapılan başvurulardan sonra, hayvan hakları dernek ve vakıflarına üye ya da hayvan hakları konusunda çalışmalar yapmış kişiler arasından, İl Hayvan Koruma Kurulu tarafından bir yıl süre ile seçilir.

Yerel hayvan koruma görevlileri; bölge ve mahallerindeki, öncelikle köpekler ve kediler olmak üzere, sokakta yaşayan hayvanların bakımları, aşılarının yapılması, aşılı hayvanların kayıtlarının tutulmasının sağlanması, kısırlaştırılması, saldırgan olanların eğitilmesi ve yuvalandırılması için yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan bakımevlerine gönderilmesi gibi yapılan tüm faaliyetleri yerel yönetimlerle eşgüdümlü olarak çalışır.

⇒ İl Hayvan Koruma Kurulları

Hayvanların korunması, sorunların tespiti ve çözümlerini karara bağlamak üzere; her ilde valinin başkanlığında, büyükşehir belediyesi olan illerde büyükşehir belediye başkanları, büyükşehir bağılı ilçe belediye başkanları, büyükşehir olmayan illerde ise belediye başkanları, il çevre ve orman müdürü, il tarım müdürü, il sağlık müdürü, il milli eğitim müdürü, il müftüsü, belediyelerin veteriner işleri müdürü, veteriner fakülteleri olan yerlerde fakülte temsilcisi, münhasıran hayvanları koruma ile ilgili faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan valilik takdiri ile seçilecek en çok iki temsilci, il veya bölge veteriner hekimler odasından bir temsilciden oluşan bir kurumdur.

Maalesef bu kurullar görev ve sorumluluklarını yerine getirmemektedir. Mevcut durumda hiçbir fonksiyonu bulunmayan bu kurulların komisyon üyeleri çoğu zaman toplantılara bile katılmamaktadır. Hayvan hakları savunucuları yıllardır bu kurulların işlev kazanması ve görevlerini yerine getirmesi için mücadele etmektedir. Meclis Hayvan Hakları Araştırma Komisyonu Raporu, kurulların fonksiyon kazanması için toplanma sıklığı ve üyeler ile ilgili bazı tavsiyelerde bulunmuştur. Bu tavsiyelerin yasalaşması için hâlâ mücadele edilmektedir.

⇒ Siyasi Partilerin Yerel Yönetim Başkanlıkları

Her siyasi partinin yerel yönetimlerin sorunları ile ilgilenmesi için görevlendirdiği milletvekilleri bulunmaktadır. Bu vekillerden randevu talep ederek yerelde hayvanların yaşadıkları sorunları ve çözüm önerilerinizi paylaşabilirsiniz ayrıca yaşanan ihlaller ile ilgili yaptığınız sosyal medya paylaşımlarında bu vekilleri etiketleyebilirsiniz.

⇒ Seçim Kampanyaları

Yıllardır siyasiler seçim kampanyaları yürütürken hayvanları görmezden geldi. Hayvanseverlerin ve hayvan hakları savunucularının da azımsanamayacak bir seçmen kitlesini ifade ettikleri siyasiler tarafından son yıllarda fark edildi. Bu yüzden bazı partiler seçim kampanyalarında hayvanlara da yer vermeye başladı.

6 Yerel Savunuculuk Örnekleri

⇒ Atlı Fayton Karştı Mücadele ve Yaşam Nöbeti

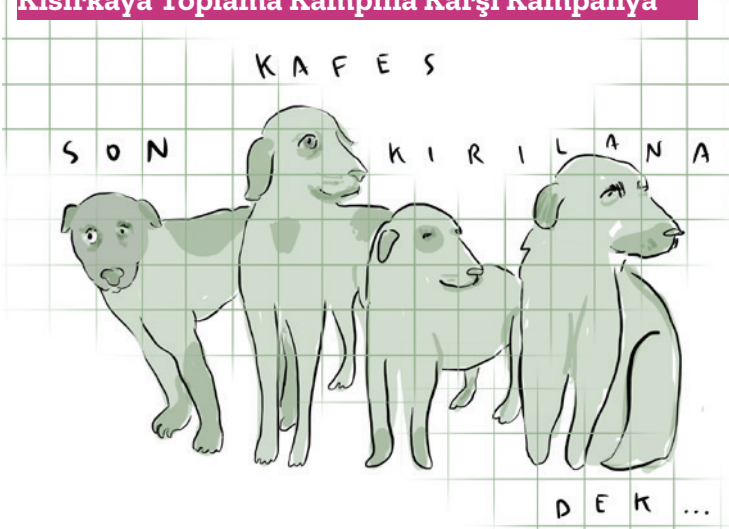
Türkiye’de fayton karşıtı mücadele 2000’li yılların başından başladı. Uzun yıllar boyunca özellikle Adalar’da fayton yüzünden yaşanan hak ihlallerinin önüne geçmek için aktivistler onlarca eylem yaptılar, yaşanan hak ihlallerinin görünür olması için sosyal medyayı kullandılar, faytonların yasaklanması için lobicilik faaliyetleri yürüttüler. Her sene sadece Adalar’da kötü koşullar yaşamaya zorlanan yüzlerce at hayatını kaybediyordu. Canları çıkana kadar çalıştırılan atlardan kışa çıkanlar işe yaramadıkları için kaderlerine terk ediliyorlar, ahırlarda çıkan yangınlarda yanarak ölüyorlardı. Adalar’a kaçak sokulan atların getirdiği ve hâlihazırdaki kötü koşullar sebebi ile hızla yayılmal ruam salgınları da pek çok hayvanın öldürülmesine sebep oluyordu.

Hayvan hakları aktivistleri 19 Aralık 2019’da Adalar’da 81 atın ruam sebebi ile öldürülmesi sonucunda tekrar faytonların kaldırılması için harekete geçti. İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin Saraçhane’deki binası önünde çadır kuran aktivistler, “Burak Özgüner Yaşam Nöbeti” adını verdikleri alanda, 41 gün boyunca, Adalar’da atlı fayton yasaklanana kadar, çadırlarda kaldı; İBB yetkilileri ile birden çok defa görüştü.

Geçtiğimiz yerel seçimlerde bir çatı oluşum olan Hayvan Hakları Yasama İzleme Delegasyonu “Oylarımız Hayvanlar İçin” kampanyası kapsamında belediye başkan adaylarına “Söz Veriyorum” taahhütnamesi imzalatıldı. Bu adaylardan biri de şu an İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olan Ekrem İmamoğlu’du.

İmamoğlu, taahhütnameyi imzalarırken faytonları kaldıracasının da sözünü verdi. Tekrar alevlenen atlı fayton karşıtı bu mücadelede hayvan hakları aktivistleri İmamoğlu'nun verdiği bu sözü sıkça dile getirdi. Nitekim Ocak 2020'de atlı faytonların kaldırılacağı açıklandı ve Adalar'da atlı fayton zulmü sona erdi.

⇒ Kısırkaya Toplama Kampına Karşı Kampanya

10 Ocak 2014'te, o dönem Orman ve Su İşleri Bakanı olan Veysel Eroğlu basına verdiği bir demeçte Sarıyer, Kısırkaya'da İBB'ye ait 20 bin köpek kapasiteli bir bakımevi inşa edildiğini duyurdu. Belediyeye ait 720 hektar bir alana inşaa edilen, tam bir tecrit merkezi ve sokakları hayvansızlaştırma projesi için kullanılacak olan bu tesis bir toplama kampını andırıyordu.

Kısırkaya Sahipsiz Hayvan Geçici Bakımevi ve Bahçeli Yaşam Alanı'nın, "Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği"nde yer alan bakımevi arazi kriterleri açısından hiçbir uygunluğu yoktu bu yüzden tesisin kurulumuna karşı çıkarak ve en başta bu yönetmelik hükümlerini hukuki dayanak alarak, konu idari yargıya taşındı ve dava sonucunda İstanbul 6. İdare Mahkemesi iptal kararı verdi. Ayrıca söz konusu mahkeme kararı ile, Kısırkaya toplama kampının SİT alanı üzerinde kurulu olduğu, projenin birçok mevzuat hükmüne aykırılık teşkil ettiği, gerekli izinler alınmadan tesisin kurulduğu öğrenildi. İptal davası kazanıldıktan sonra kamuyu zarara uğratan kamu görevlileri hakkında soruşturma açılması için başvuru yapıldı, 8 ay sonra soruşturmaya gerek olmadığı cevabı alındı. Pendik Tepeören'de Kısırkaya benzeri bir tesisin yapılacağı duyumu alındığında inşaat henüz başlamadığı için tesisin inşa edilmesi önlenemedi. Tesisin inşa edilmesi planlanan alanın bakımevi için uygun olmaması sebebi ile bu bakımevi projesi başlamadan bitti.

Kent hareketleri ile birlikte örgütlenen bu kampanya kapsamında Kısırkaya Toplama Kampı ve İBB Saraçhane binası önünde eylemler yapıldı, bu tesisin asıl amacının ne olduğu ve yapılan hukuksuzluklar konusunda kamuoyu bilgilendirildi. Kısırkaya Toplama Kampı'na karşı kampanya ile, hayvan hakları mücadelesi, ilk kez bu kadar güçlü biçimde kent hareketlerinin ve ekoloji örgütlerinin gündeminde yer etti. Bu anlamda, hem hayvan hakları hareketi, hem kent muhalefeti açısından bir dönüm noktası oldu. Kısırkaya'dan sonra kent, hayvan ve ekoloji örgütlerinin ortak mücadelesini daha örgütlü bir hale gelmeye başladı.

Kısırkaya Toplama Kampı tam bir tecrit merkezi olarak inşaa edilmişti, yapılmak istenen İstanbul'da sokakta yaşayan hayvanları bu tesise kapatmaktı. Bunun için İBB ilçe belediyeler ile imzaladığı protokolle ilçe belediyelerin topladığı hayvanları Kısırkaya'ya almayı kabul etti. Bu protokol büyük tesislerde hayvan öğütme süreçlerinin ilçe belediyelerle ortak çalışarak sistematik bir hale getirilmesi amacıyla taşıyordu.

Bu kampanya ile İBB'nin sokakları hayvansızlaştırma, sokak hayvanlarına yönelik tecrit ve sürgün politikası teşhir edilmiş oldu. Yalnızca Kısırkaya gibi devasa barınaklar değil, ilçe belediyeleri yetkisindeki küçük barınaklarda yaşanan hayvan hakkı ihlalleri de teşhir edilmiş oldu, bu ihlallere karşı kamuoyu oluşturuldu. Eylemin, birçok basın mecrasında haber olması, hayvan hakkı tartışmasının ve Kısırkaya hayvan toplama kampının ana akım medyada da sıkça yer bulan bir tartışma haline gelmesi, hukuk mücadelesi kazanılmasına ve oluşan kamuoyu tepkisine rağmen tesis hâlâ faal olsa da kampanyanın büyük kazanımlarından biriydi.

⇒ **Deneysiz Belediye Kampanyası**

Deneye Hayır Derneği'nin "Deneysiz Belediye" projesi, sokakta ya da barınakta yaşayan hayvanların; onların bakım, tedavi ve korunması ile yükümlü olan yerel yönetimler tarafından denek olarak laboratuvarlara gönderilmesinin kabul edilemez olduğuna vurgu yapıyor. Kampanyanın katılan ilk belediye Didim Belediyesi oldu.

Didim Belediyesi 4 Aralık'ta gerçekleşen Belediye Meclis Toplantısı'nda, belediyenin korumakla yükümlü olduğu hayvanları hiçbir şekilde denek olarak laboratuvarlara göndermeyeceğine yönelik bir karar çıkardı. Karara göre, belediye sokak ve barınaklarında yaşayan hiçbir hayvan, hayvan deneylerinde kullanılmak amacıyla hayvan deneyi yapan laboratuvarlara verilmeyecek.

Karar, hayvanlar üzerinde yapılan deneylerin sonlandırılması ve alternatif bilimsel yöntemlerin yaygınlaştırılması adına faaliyet yürüten Deneye Hayır Derneği'nin

“Deneysiz Belediye” projesi kapsamında Meclis gündemine girdi.

Didim Belediye Başkanı Ahmet Deniz Atabay, Meclis'e ek gündem olarak sunduğu maddeyle ilgili olarak, bakımevi ya da sokakta yaşamını devam ettirmeye çalışan hayvanların da yerel yönetimler tarafından denek olarak laboratuvarlara gönderilmesinin toplum vicdanında kabul görebilecek bir eylem olamayacağını belirterek şunları söyledi: “Türkiye’de deneylerde kullanılmak üzere hayvan üreten, ruhsatlandırılmış resmi ve özel kurumlar zaten var iken, bakımevi ya da sokakta yaşamını devam ettirmeye çalışan hayvanların da yerel yönetimler tarafından denek olarak laboratuvarlara gönderilmesi, toplum vicdanında kabul görebilecek bir eylem olamaz.

Yerelyönetimlerin kendilerine ait bakımevi, barınak ve rehabilitasyon merkezlerinden, talep edildiğinde resmi ve özel kurumlara denek olmak üzere hayvan temin etme zorunluluğu yoktur; bu tip bir uygulama Belediye inisiyatifindedir.

Dolayısıyla, korumakla yükümlü olduğumuz hayvanların, ölüme ve işkenceye terk edileceğini bile bile, hiçbir şekilde denek olarak laboratuvarlara verilmeyeceğini, bir ‘hayvan haklarına saygı ilkesi’ olarak benimseyerek bu yöndeki bir kararın Belediye Meclisi’nden çıkartılması, Türkiye’de bir ilk ve diğer tüm yerel yönetimlere örnek olacaktır.”

Kaynaklar

- ◇ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/05/20060512-7.htm>
- ◇ <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5199.html>
- ◇ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/10/20041012.htm>
- ◇ <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem27/yil01/ss132.pdf>
- ◇ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/07/20040723.htm>
- ◇ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/10/20061008-5.htm>
- ◇ <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d22/c022/tbmm22022106ss0085.pdf>
- ◇ <http://www.didimozgurses.com/turkiyenin-ilk-deneysiz-belediyesi-didim-oldu/>

KAPSAYICI KENTLER İÇİN YEREL SAVUNUCULUK SETİ

HAYVAN HAKLARI ALANINDA ÇALIŞAN SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ İÇİN YEREL SAVUNUCULUK REHBERİ

www.yereliz.org

@ info@yereliz.org

f [yereliz.biz](https://www.facebook.com/yereliz.biz)

t [YERELİZdernegi](https://twitter.com/YERELIZdernegi)